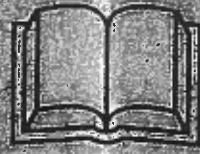

ዜና ሐዋርያት

ሐዋርያው ቅዱስ ቶማስ

በጳጳስ ጳጳስ ጳጳስ ጳጳስ

ቶማስ በአራማይክ ቋንቋ ዲዲዎስ ሲባል፤ በግልጽ ቋንቋ ግን ቶማስ ማለት መንታ ማለት ነው። በኢትዮጵያም የወንጌልን ብርሃን በትምህርት ስለአበራ። ብርሃኖቹ ለኢትዮጵያም ይለዋል ወይም ብርሃን ተብሎ ይጠራል።

ሐዋርያው ቅዱስ ቶማስ የተውለደ ሐረጉ ከነገደ አሴር ሲሆን፤ ትንሣኤ ሙታን የለም። ብለው ያምኑ ከነበሩ ሰዳታው ያን ወገን አንደኛው ይነገራል። (ማቴ. ፳፮፥፳፭) በዚህም ምክንያት የጌታችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ትንሣኤ ተጠራጥሮ ነበር። ጌታችን ከሙታን ከተነሣ በኋላ፤ ለሐዋርያት በተገለጠበት ጊዜ ቶማስ አልነበረም። የጌታ መከራ መስቀልን ተቀብሎ ለሰው ልጆች ሲል መሞቱ እጅግ አሳዛኛ ተብሎ ከቆየበት በኋላ ሲመለስ፤ ጌታን አየው ቢሉት ሳላይ አላምንም አላቸው። ጌታችንም አንደኛ ለሁሉም ተገለጠላቸው በዚያን ጊዜ ቶማስ በጣቱ የጌታን የተወጋ ጎቱን፣ የተቸነከሩትን ቅዱሳት እጅግና አግሮቹን ያሰሰ አይቶም አመነ። (ዮሐ. ፳፥፲፱ - ፳፭)

ይህም ታሪክ የተፈጸመው ጌታችን ሙስና መቃብርን በኃይል ድል አደረገ በተነሣ በስምንተኛው ቀን በጸግማዊ ትንሣኤ ነው። በአውነት መነሳቱን ለሁለተኛ ጊዜ የተገለጠ በትና ዳግማዊ ትንሣኤ የተላለበት በዚህ ምክንያት ነው።

መድኃኒት ክርስቶስ ለአኛ የዘለዓለም ሕይወት መሠረትና ለምዕመናን ሁሉ ተስፋ የሆነውን የተቀደሰ ትንሣኤውን ያሳየው ደቀመዛሙርቱ በጸሎት አየተን የተሰማቸውን ተስፋ አየተጠበቁና የትንሣኤውን ነገር አያ ደነቁ ባሉበት በዝግ ቤት ውስጥ አንደተስ በሰቡ ነበር በመካከላቸው ቆሞ "ሰላም ለአናንተ ይሁን" ያላቸው።

የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል በማለት ዝቢያ ኢሳይያስ የተናገረለት 'አውነተኛ የባሕርይ አምላክ፤ በጥርጣራ ታውኩና ሰላም አጥቶ የነበረውን የቶማስን ልብ ከጥርጣራ ማዕበል ከመታወክ ሊገላግለው ፈለገ።

"ዘክላኤ ልቡ ህውክ ውሎት" አንዳለ መጽሐፍ ቶማስም ተነስቶ ይሆንን ወይስ አይሁድ አንደሚያወሩት አልተነሳም? በማለት ይጨነቅ ይታወክ ነበር። ጌታችንም ገና ከመሞቱም በፊት በመዋዕል ስብከቱ ልባ ትሁ አይታወክ በአግዚአብሔር አመኑ በአ ኔም ደግሞ አመኑ በአጣቴ ቤት ብዙ መና ሪያ አለ አንዲህስ ባይሆን ባልጓቸሁ ነበር ስፍራ እዘጋጅላቸሁ ዘንድ አህዳሴሁና ሄዴም ስፍራ ባዘጋጅላቸሁ አኔ ባህሁበት አናንተ ደግሞ አንድትሆኑ ሁለተኛ አመጣለሁ ወደ አኔም

አወስዳችኋለሁ። ወደምሄድበትም ታው ቃላትሁ መንገዱንም ታውቃላችሁ ሲል ቶማስም "ጌታ ሆይ ወደምትሄድበት አናውቅም አንዲትስ ፤መንገዱን አናውቃለን?" በማለት ጠይቆት ነበር። (ዮሐ. ፲፱፥፭)

ገና እስቀድሞ "ልባችሁ አይታወክ" በማለት ያስተማራቸው፤ የልብ መታወክ ጠቅላላ አካልንና መንፈስን የሚገዳ ከመሆኑም በላይ፤ በተለይ የዓለሙ ሁሉ ቤዛ የሆነውን የመድኃኒታችን ክርስቶስን የባሕርይ አምላክነት ባለማመናቸው ነበር። ቶማስም ዓለም ላይፈጠሮ የነበረና ከአብና ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በባሕርይ፤ በእውነት፤ በአገዛዝ በመሆኑም የሚተካክል (አንድ የሚሆን)፤ ወደዚህ ዓለም መጥቶ፤ በስጋ ተገልጦ፤ ስለ ሰው ልጆች ውርደትና መከራን ተቀብሎ፤ ዓለምን በክብር ደሙ ፈሳሽነት ቀድሶና አክ ብሮ ለቅዱሳን ሐዋርያት ክብርን አንደሚ ያቀዳጅ ባለማመኑ፤ አይቶና ያሰሰ አንዲያ ምን በማድረግ ከጥርጣራ ገላግሎታል።

የቅዱስ ቶማስ ንግር ዘሬም የዓ ለሙ ንግር ነው። በውኑ አግዚአብሔር ከከፋ መከራ ከሰይጣን ሴራ ያድናልጋጋ አያሉ የሚጠራጠሩ ብዙዎች ናቸው። ዳሩ ግን የሰይ ጣን ፍላግ የሚሰበረውና በዓለም ላይ በልዩ ልዩ በታ የሚካሄደው ጦርነትና አልቂት፤ የሰ ሳምን መታጣት ቀጥ ሊልና ሰላማችን ሊረጋ ገጥ የሚችለው፤ በአግዚአብሔር አምነን፣ ተጠምቀን፣ በገንዘብ ወደ አርሱ ስንቀርብ ነው።

ቅዱስ ቶማስ የነበረበትን ያለማመን ንግር ለማስወገድ ሲል ወደ አርሱ ቀርቦና ያሰሰ አኝ አሳት ውስጥ አንደተጣለ ጅማት ኩምትር ብላለች። በዚህን ጊዜ መለኮታዊ ኃይሉ ተገልጿለት በፍጥነት "አግዚአብሔር ወአምላኪሆ" "ጌታዬ አምላኬም" ብሎ መስክ ሯል። አኛም በዓለም ላይ ነዩ ያለ ው መለያየትና ጦርነት፣ የሰላም መደፍረስና የረሃብ፣ የአርዛት፤ የሰ ሽታ አሳት፤ አያኮማትረ ሣይጨር ሰንና ከንቱ ሣያስቀረገ፤ አንደ ቅዱስ ቶማስ አምላክነቱን በማመን ፈጥነን ወደ አርሱ መመለስ ይገ ባናል። ሕይወታችን በመምህረ ገንዘብ ተዳሰሱ ከጎቱ የፈሰሰውን ደሙንና የተቆረሰውን ስጋውን በመ ብላት ከምተ ኃጢአት አንገሣ።

ቅዱስ ቶማስና የገመቢታችን ትንሣኤ ይህ ቅዱስ ሐዋርያ ከሌሎች ሐዋርያት ለየት የሚያደርገው የአመጣታችን ቅድስት

ደንግል ማርያምን ትንሣኤና ዕርገት በመጀመሪያ በማየቱ ነው።

አመጣታችን ቅድስት ደንግል ማር ያም ከቅዱሳን ሐዋርያት ሲተላለፍ በመጣው ተውፊት በተገለጠው መሠረት፤ በ፳፬ ዓመት ዕድሜዋ፤ በ፱፱ ዓ.ም አካባቢ፤ በጥር ፳፩ አርፋለች። መላእክትም ሥጋዋን አሳርገው ጠገ ነት በፀሐ ሕይወት ሥር አኖሩት። በዚያው ዓመት ሥጋዋ አስከ ነሐሴ ፲፬ ቀን በገንት ከቆየ በኋላ፤ ነሐሴ ፲፬ ቀን መላእክት አምጥተው ለሐዋርያት ሰጡአቸውና በጌቴ ሴማኒ ቀበረ አት። በሦስተኛው ቀን ነሐሴ ፲፮ ተነሥታ በክብር ወደሰማያት ስታርግ፤ ቅዱስ ቶማስ ከነበረበት ሀ/ሥብከት በደመና ፈረሰነት ሲጓዝ መንገድ ላይ አመጣታችንን አግኝቶአታል። ባገኘትም ጊዜ "ከዚህ በፊት ወንድሞቼ ሐዋርያት የልጅገን ትንሣኤ አይተው ጌታ ተነሥቶአል ቢሉኝ፤ አላምን ብዬ በኃላ ያስከሴ አመንኩ። አሁን ደግሞ ያንኛን ትንሣኤ ሌሎቹ ደቀመዛሙርት በክብር አይተው አኔ ብቻ ተለይቼ ልቀር?" በማለት አዘና ከደመናው ላይ ለመውደቅ ያጣው።

በዚህ ጊዜ ግን አመጣታችን አይዘህ ብላ በማረጋጋት፤ ለትንሣኤዋ አውነተኛ ምስክር ይሆን ዘንድ ሰበኛን (መግነዘን) ሰጥ ታው፤ በፍጹም መንፈሣዊ ደስታ ለሐዋርያት የመጀመሪያ አብሳሪ ሆኗል። አነሱም ቶማስ ትንሣኤዋን አይቶ አኛ አንዲት ይቅርብን በማለት ሱባዔ አደርገው አይተዋል።

የቅዱስ ቶማስ ትምህርትና ያደረጋቸው ተአምራት በሕንድ ማላባር ኦርቶዶክስ ተምህዶ ቤተክርስቲያን

ይህች ጥንታዊትና ሐዋርያዊት ቤተክርስቲያን የተቋቋመችው፤ በ፶፯፥፶፭፥፶፭ም አካባቢ በሐዋርያው ቅዱስ ቶማስ ስብከት አንደሆነ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ይታወቃል።

ሐዋርያው ቶማስ ይህችን ቤተክርስቲያን ለማቋቋም፤ ለ፪ ዓመታት ያህል በመኖር፤ የሕንዶችን ጥንታዊና ባህላዊ አምነታቸውን ወደ ክርስትና አምነት በመለወጥ ከፍተኛ ተጋድሎዎችን አከናውኖ አል።

በተለይም በታክሻላ ከተማ የነበረው ገንብ ጎንዶጋረስ በኢየሩሳሌም ስለ ነበረው የሰሎሞን ቤተ መንግሥት ዝና አየ ሰማ አርሱም በግዛቱ ለማሠራት ይፈልግ ነበር። በዚህም ምክንያት ነጋዴዎች በየሀገሩ ሲጓዙ የታወቀ ግንበኛ አንዲያመጡለት አዘዘቸው።

ይህን መልእክት ከሰሙት ነጋዴዎች መካከል አንዱ ወደ ፐርሲያ ወረደ። ቅዱስ ቶማስ ወደ ሕንድ ተገዞ ወንጌልን ለመስጠት መንገድ ሲፈልግ ከዚያ ነጋዴ ጋር ተገኘኛ። ነጋዴው የቶማስን ከኢየሩሳሌም መምጣት ሲሰማ የግንባርነት ሙያ ይቻል አንደሆነ ጠየቀው። ቶማስም በኢየሩሳሌም በነበረበት ጊዜ ሕንፃ በማገፀ ኑሮውን ይገፋ አንደነበር ለነጋዴው መለሰለት።

ነጋዴው በዚህ አጋጣሚ በጣም ተደስቶ ተገኘው ወደ ሕንድ ማሳጠር ወሰደው። ገንቡም የቀጣሪውን ስራ ሲሰማ አጅግ ደስ አለው። ከታክሲኒ ከተማ አጠገብ ወደሚገኘው ሜዳ ቀጣሪውን ወሰደውና በጫካ የተሞላውን ሜዳ አያሳየ በተመገግሞቱ የሚተክል በትን ስታ አመለከተው። ቅዱስ ቀጣሪ የበተመገግሞቱን አሠራር (ዕቅድ) ሲነግረው ገንቡ ገንዶጋሪክ ተሠርቶ አስከፊ ሆኖ ቸኮለ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ገንቡ (ለሠራተኛ መቅጠሪያ፤ ለደገገጋይና ዕብነ በረድ፤ ለብርና ወር ቅ፤ ለብረትና አገጣጠም መግዣ) አያለ ለቅ ዱስ ቀጣሪ ያለ የሌለውን ገንዘብ ይልክለት ጀመረ።

ቅዱስ ቀጣሪ ግን ገንዘቡን ሲያገኝ የተጓዘው ወደ ገበያ ወይም ሠራተኛ ፍለጋ ሳይሆን ወደ ደሆኑ መንደር ነው። በዚያም ለተራቡት ምግብ፤ ለታሪኩት ልብስ በየብረን ዳው ለወደቀት መጠለያ አየገዛ ማደል ጀመረ። ድውያንን አየፈወሰና የተቸገሩትን አያሰና ወገን ለመገገም ሰማያትን መስጠት ያለ።

ገንቡ ገንደጋሪክ ገንዘብ በላክ ቁጥር የሚገነባው በተመገግሞት ሳይሆን፤ የደሆኑና የደካሞች ሴት ነበር። ለሴት መሥሪያ የመደበው ገንዘብና ጊዜ አንደተጠናቀቀ፤ በተመገግሞቱን ሊገባን ወጣ። ጫካው አልተካም፤ ያሰበው ሰማይ ጠቀስ ፎቅ ቀርቶ፤ የወደቀ ደገገጋይ፤ የተቆረረ መሪት የለም። ገንቡ በዚያ በኩል የሚያልፍ አንድን መገንደኛ ጠራና "ቀጣሪ የታለ?" ሲል አፈጠጠበት።

"ቅዱስ ቀጣሪ የተራቡትን አያለ፤ የተጠመቱን አያጠጣ፤ የታሪኩትን አያለበ ስ፣ ሕሙማትን አየፈወሰና አያሰናና በደሆኑ መንደር ይገኛል" ሲል መገንደኛው መለሰለት። አርሱ ባለከፋ ታዲያ የሠራላን በተመገግሞት የታለ?" ገንቡ መገንደኛው ላይ አንዳፈጠጠ ጠየቀው። "በደገገጋይ የተሠራ በተመገግሞት ላያዩ ይኛላሉ ጌታዬ፤ ነገር ግን በሕዝብ ገድታ ላይ ደስታና ፈገግታ ማገብ ይኛላሉ። አለው" መገንደኛው።

በዚህ ጊዜ ገንቡ ያ ሁሉ ገንዘቡ አንደባከነበት መጠርጠር ጀመረ። ወዲያው ወታደሮቹ ቀጣሪውን ፍለጋ አካባቢውን አጥለቀ ለቀት። ቅዱስ ቀጣሪ ተይዞ አንደመጣ "በተመገግሞቱን ለምን አልሠራህልንም" "የታለ ጫካው አንዲን መቼ ተነሣ?" "አርግጥ በምድር ላይ የደገገጋይ በተመገግሞት ላያዩ ይኛላሉ፤ እኔ ግን በሰማይ ላይ በተመገግሞት ሠርቼልቃለሁ" አለው ቀጣሪ ለገንቡ።

ያን ጊዜ ገንቡ ተቆጣ ቀጣሪን አጅ አግሩን አየቆራረጠ አንዲያሰቃየት አዝዞ ወህኒ አወረደው።

በዚያች ሌሊት የገንቡ ወንድም የሆነው ልዑል ጋድ በደገገገተኛ ጠቃሚ ደፍ ጀመረ። ሲነጋጋ ሲልም ነፍሱ ከሥጋው ተለየች። የጋድ ነፍስ በመላክነት ታጅባ ወደ ሰማያት ወጣች ካጀጋት ቅዱሳን መላክነት አንዱ ብዙ አብያተ መገገምታትን አያሳያት ትኛ ሪብት ዘንድ ደስ ያለሽን ምረጧ" አላት። የጋድ ነፍስም በአብያተ መገገምቱ መካከል የሚታየውን የሚያምር በተመገግሞት መረጠች። "ይህ

በተመገግሞት ያንድ አይደለም፤ ቀጣሪ ለገንቡ ገንደጋሪክ በት የሠራለት ሰማያዊ በተመገግሞት ነው" አላት በዚያች ሰዓት ነውና አምላክ ቅዱሳን የልዑል ጋድ ነፍስ ከሥጋው ጋር ተዋሐደች።

ጋድ ሊቀብሩት በተሰበሰቡት ሰዎች መካከል ከአንቅልፍ አንደሚነቃ ሰው ተገቀሳ ቀሰ። ከዚያም አፈፍ ብሎ ተነሣ። ልዑል ጋድ በዚያች ቅጽበት የተመለከተውን ሁሉ ለገንቡ ገንደጋሪክና ለተሰበሰቡት ሁሉ ነገራቸው።

ገንቡ ይህን ሲሰማ በቀጣሪ ላይ በሠራው ግፍ ሁሉ አዘነ፤ ተፀፀተም። ያሰበው በተመገግሞት መሠራቱን ሲሰማ፤ ቀጣሪን ከወህኒ አወጣው። አርሱና በተሰበሰቡት ጠርከቶስ የባክሮይ አምላክነት አምነው ተጠመቁ። ገንደጋሪክም ሌላም በተመገግሞት ሥራላች" አያለ ያለውን ሁሉ ገንዘብ ለቅዱስ ቀጣሪ ይሰጠው ጀመረ። የማሳጠር ባለፀገኛም አሠረፍኖቱን ተከተሉ።

ይህ ቅዱስ ሐዋርያ ከማሳጠር ጀምሮ አስከ ቻይና በመዝለቅ ወገንልን አስተምሮ አልፎ ድውያንን ፈውሶአል። አምስት ዓመት ሙሉ በአኩያን አጋንንት ተይዞ ትሰቃይ የነበረችን ሴት፤ ከአጋንንቱ ቁራንነት በማላቃቅ አድጓታል። አኛም በጸሎቱና በምልጃው በልዩ ልዩ ዓለማዊ ምኞት ጠላት ስይጣን አርሶ በአርሳችን ሊያለያየንና ሊያጠፋን ያገሣልና በአማላጅነቱ ይጠብቀን።

የሰናፍጭ ቅንጣት ታህል ሃይማኖት ካለቻችሁ ተራራ ታፈርላችሁ፤ ዛፍ ትነቅላላችሁ፤ በከሜ ላመኑ ሰዎች ይህች ተአምራት ቀጥላ፤ ቀጥላ ተደረግላችሁ። በእኔ ያመነ እኔ የማደርገውን ተአምራት ያደርጋል ከዚያም የበለጠ ያደርጋል (ሉቃ.፲፯፡፩፤ ዮሐ.፲፱፡፲፪) ባለው መሠረት፤ ይህን ለማድረግ የሰቃው ቅዱስ ቀጣሪ ገድሎ አንደሚናገረው ምንም አንዲን ዓለም ቢቃወመው በክርስቶስ ስም ከተሳለ ስለት ከነደደ አላት ገብ ተው የሞቱትን ቅዱሣን ክብር የሚያቀዳቸው ክብር ምስጋና ይድረሰውና አውነተኛ ተጋድሎውን ፈጽሞ የክብር አክሊልን አቀዳጅቶታል።

የመጠረጃ ጎረፍት ቅዱስ ቀጣሪ (ዲዲሞስ) ያደረጋቸውን ተሳምራት ከላይ በገለጽነው ብቻ በእጭራ ተዘርዘር አያልቅም ገድለ ሐዋርያትና ስንክሣራ አንደሚናገረው ብዙ ሙታንን አስከቶአል። ሕሙማንን ከደዌያቸው አላቆ አል ይልቁንም ለገንደጋሪክ ሰማያዊ ቤታችን የሚገነባበትንና አግዚአብሔር ከሁሉ አብ ልጦ የሚደሰትበትን ነገር አፍቅሮ ምንዳላንን (ኛግረኞችን) መውደድና መርዳት) የመሳሰለውን የተራፋት ሥራ በሚገባ አስተምሮታል። ከዚህ ታሪክ የምንግረው ብዙ ቁምነገር አለ ይኸውም በየጎዳናው አንደ ቅጠል አየረገፈ በረሃብ ሰቆቃ ፍዳውን አያዩ ራቱ በኛግር ብዛት አመድ መስሎ፤ የወገን ያለህ፤ የት ልግባ አያለ አኛ ግን ከሱ የተሻለ ኑሮ አየኛ ርን አይኛችን ታውሮ ዝም ብለን ለንመለከት አይገባም። ጌታ በመጨረሻቸው ቀን ለፍርድ ሲመጣ የሁሉም ሰው ሥራው በየግንባሩ ላይ ሲከበብ ብራብ

አላበላችሁንም፤ ብታረዝ አላለበላችሁንምና ከእኔ ወግዶ ከመባል የም ገድነው ሐዋርያው ከምንም በላይ አጉልቶ ያስተማረውንና በሥራም ጭምር ያሳዩውን ትምህርት ስንፈጽም ነው።

ቅዱስ ቀጣሪ ይህን ሁሉ ጠቃሚ የሆነ ትምህርት በመስጠቱና ብዙ ተሳምራትን ስለሠራ፤ ለአማንያን አድናቆትና በረከትን አጎናጽፏል። ለአክባብ መደናገምን አስከትሏል። በመጨረሻም በጁጁ ዓ.ም በሚላገር ከተማ የሚገኙ ጣታ አምላኪዎች፤ ቆዳ ውን ገፈው ስልቻ በመሥራት፤ በሰውነቱ ጨው ነሥንሰው በማሰቃየት ግንቦት ፳፯ ቀን ለሞት አብቅተውታል።

አስካሁን ደረሰ ቆዳው (አፅሙ) በሕንድ አርቶዶክስ ተዋሕዶ በተክርስቲያን መንበር ላይ ተቀምጦ ይቀደስበታል። በከሙ በሚጠራው ተራራ ማድራስ ይባል በክብረው ቦታ ላይ፤ ከፍተኛ ሰማዕትነትን ተቀብሎአል። በ፪ኛው መቶ ክፍለ ዘመን አፅሙ ወደ ኤዲሳ መጥቶ በክብር አርፎአል። ጸሎቱና በረከቱ በአኛ በልጆቹ አደሮ ይኑር።

ወሰብሐት ለአግዚአብሔር ምንጭ የኤ፡፡ተ፡ፊ/ክ አምነት ሥርዓተ አምላክት የውጭ ግንኙነት የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ታሪክ ታሪክ ኩለሌ መልክት ኢ.አ.፲፱፻፹፮ ዓ.ም ገጽ ፳፭. ፳፻፲፮ ገድለ ሐዋርያት ፳፻፳፭. ፳፻፶፯ ከከሐ ሃይማኖት ስንክሣር ቤተክርስቲያንን ሰው በማገራት ቅዱሳን ትምህርት ክፍል የተዘጋጀ ገጽ ፹፱.፲፱ ፲፱፻፲፪ ዓ.ም

እናት ዓለም
በተክርስቲያን

ከሕይወት ቃል ሽ መግባትና በቀጥተኛው መንገድ መርተሽና በተዋሕዶ እምነት አጻናሽና ወንጌልንም በውስጤ ዘራሽልኝ ምሕረት እንዳይቀር በእኛ ጋጠኦት ብዛት ደካሞች በመሆናችን በምንሠራው ስህተት ለነፍሳችን ትተን ለሥጋ ስጅንዋትት አንኛ ጠብቂን ከሚመጣው መፍት ጥሪሽን አሰሚ ላልሰማ የሕይወት ቃል ወንጌልን ለተጠማ ኑ ልጆቼ ብለሽ ጠርተሻቸው የነፍስ ምግብ ሥጋወደሙን መገቢያቸው አንመጣም ቤሉ ቃልሽን ሰምተው ከብርሃን ይልቅ ጨለማን ወደው ከመዳን ይልቅ ሞትን መርጠው እናት ዓለም አስተምሪያቸው አሁንም ደግመሽ ጥሪያቸው ጥሪሽን በእውነት አሰሚያቸው እጆቻችን ዘርግተሽ ኑ ልጆቼ በያቸው በጥቅማ ጥቅም ከተታለሉ ከተደለሉ አንሰማም ብለው ቃልሽን ካቃለሉ እነሱ ቢረሱሽ እኔ ላልረሳሽ እነሱ ቢጠሱሽ እኔ ላልጠላሽ እስከ መጨረሻው ላልከዳሽ ቃል እንባለሁ ላልለይሽ ከሥዩም ቲሉ መ/ዓ/ሰ/ት/ቤት ሞያሌ